GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY, al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa		***www.stat.gov.pl***
Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej	**G-05** **Sprawozdanie o kosztach zużycia materiałów, energii i usług obcych oraz wartości zapasów materiałów**	Portal sprawozdawczy GUS www.stat.gov.pl Urząd Statystyczny 35-959 Rzeszów ul. Jana III Sobieskiego 10
Numer identyfikacyjny - REGON	**za rok 2015**	Przekazać w terminie do dnia 10 maja 2016 r.

Obowiązek przekazywania danych statystycznych wynika z art. 30 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2015 (Dz. U. poz. 1330).

(e-mail sekretariatu jednostki sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIAĆ WIELKIMI LITERAMI)

Symbol rodzaju działalności przeważającej wg PKD 2007

Dział 1. Zużycie materiałów, energii i usług obcych oraz stan zapasów materiałów - w tys. zł *(bez znaku po przecinku)*

Wyszczególnienie			Koszty zużycia materiałów, energii obcej i usług obcych					Stan zapasów materiałów	
			ogółem	z tego w działalności		z ogółem (rubr. 1) stanowią		na początek roku	na koniec roku
				podstawowej	pozostałej	import/ przywóz	marża transportowa		
0			1	2	3	4	5	6	7
Ogółem (wiersze 02 + 03 = wiersze od 04 do 83)		01							
z tego	materiały i energia obca	02							
	usługi obce	03							
Produkty rolnictwa i łowiectwa oraz usługi wspomagające		04							
Produkty gospodarki leśnej i usługi związane z leśnictwem		05							
Ryby i pozostałe produkty rybactwa; usługi wspomagające rybactwo		06							
Węgiel kamienny i węgiel brunatny (lignit)		07							
Ropa naftowa i gaz ziemny		08							
Rudy metali		09							
Pozostałe produkty górnictwa i wydobywania		10							
Usługi wspomagające górnictwo i wydobywanie		11							
Artykuły spożywcze		12							
Napoje		13							
Wyroby tytoniowe		14							
Wyroby tekstylne		15							
Odzież		16							
Skóry i wyroby ze skór wyprawionych		17							
Drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania		18							

Dział 1. Zużycie materiałów, energii i usług obcych oraz stan zapasów materiałów - w tys. zł *(bez znaku po przecinku)* **(c.d.)**

Wyszczególnienie		Koszty zużycia materiałów, energii obcej i usług obcych					Stan zapasów materiałów	
		ogółem	z tego w działalności		z ogółem (rubr. 1) stanowią		na początek roku	na koniec roku
			podstawowej	pozostałej	import/ przywóz	marża transportowa		
0		1	2	3	4	5	6	7
Papier i wyroby z papieru	19							
Usługi poligraficzne i usługi reprodukcji zapisanych nośników informacji	20							
Koks, brykiety i podobne paliwa stałe z węgla i torfu oraz produkty rafinacji ropy naftowej	21							
Chemikalia i wyroby chemiczne	22							
Podstawowe substancje farmaceutyczne, leki i pozostałe wyroby farmaceutyczne	23							
Wyroby z gumy i tworzyw sztucznych	24							
Wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	25							
Metale	26							
Wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	27							
Części do komputerów, wyroby elektroniczne i optyczne i ich części	28							
Części do urządzeń elektrycznych i nieelektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego	29							
Części do maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowanych	30							
Części do pojazdów samochodowych (z wyłączeniem motocykli), przyczep i naczep	31							
Części do pozostałego sprzętu transportowego	32							
Meble i ich części	33							
Pozostałe wyroby	34							
Usługi naprawy, konserwacji i instalowania maszyn i urządzeń	35							
Energia elektryczna, paliwa gazowe, para wodna, gorąca woda i powietrze do układów klimatyzacyjnych	36							
Woda w postaci naturalnej; usługi związane z uzdatnianiem i dostarczaniem wody	37							
Usługi związane z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków; osady ze ścieków kanalizacyjnych	38							
Usługi związane ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	39							
Usługi związane z rekultywacją i pozostałe usługi związane z gospodarką odpadami	40							
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	41							
Roboty ogólnobudowlane związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	42							
Roboty budowlane specjalistyczne	43							
Usługi naprawy pojazdów samochodowych oraz motocykli	44							
Usługi transportu lądowego i rurociągowego	45							
Usługi transportu wodnego	46							

Dział 1. Zużycie materiałów, energii i usług obcych oraz stan zapasów materiałów - w tys. zł *(bez znaku po przecinku)* **(c.d.)**

Wyszczególnienie		Koszty zużycia materiałów, energii obcej i usług obcych					Stan zapasów materiałów	
		ogółem	z tego w działalności		z ogółem (rubr. 1) stanowią		na początek roku	na koniec roku
			podstawowej	pozostałej	import/ przywóz	marża transportowa		
0		1	2	3	4	5	6	7
Usługi transportu lotniczego	47							
Usługi magazynowania i usługi wspomagające transport	48							
Usługi pocztowe i kurierskie	49							
Usługi związane z zakwaterowaniem	50							
Usługi związane z wyżywieniem	51							
Usługi związane z działalnością wydawniczą	52							
Usługi związane z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych	53							
Usługi związane z nadawaniem programów ogólnodostępnych i abonamentowych	54							
Usługi telekomunikacyjne	55							
Usługi związane z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki i usługi powiązane	56							
Usługi w zakresie informacji	57							
Usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych	58							
Usługi wspomagające usługi finansowe oraz ubezpieczenia i fundusze emerytalne	59							
Usługi związane z obsługą rynku nieruchomości	60							
Usługi prawne, rachunkowo-księgowe i doradztwa podatkowego	61							
Usługi firm centralnych (Head Offices); usługi doradztwa związane z zarządzaniem	62							
Usługi architektoniczne i inżynierskie; usługi w zakresie badań i analiz technicznych	63							
Usługi w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych	64							
Usługi reklamowe; usługi badania rynku i opinii publicznej	65							
Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	66							
Usługi weterynaryjne	67							
Usługi wynajmu i dzierżawy	68							
Usługi związane z zatrudnieniem	69							
Usługi świadczone przez organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałe usługi w zakresie rezerwacji i usługi z nią związane	70							
Usługi detektywistyczne i ochroniarskie	71							
Usługi związane z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	72							
Usługi związane z administracyjną obsługą biura i pozostałe usługi wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej	73							

Dział 1. Zużycie materiałów, energii i usług obcych oraz stan zapasów materiałów - w tys. zł *(bez znaku po przecinku)* **(dokończenie)**

Wyszczególnienie		Koszty zużycia materiałów, energii obcej i usług obcych					Stan zapasów materiałów	
		ogółem	z tego w działalności		z ogółem (rubr. 1) stanowią		na początek roku	na koniec roku
			podstawowej	pozostałej	import/ przywóz	marża transportowa		
0		1	2	3	4	5	6	7
Usługi administracji publicznej i obrony narodowej	74							
Usługi w zakresie edukacji	75							
Usługi w zakresie opieki zdrowotnej i pomocy społecznej	76							
Usługi kulturalne i rozrywkowe	77							
Usługi bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałe usługi w zakresie kultury	78							
Usługi związane z grami losowymi i zakładami wzajemnymi	79							
Usługi związane ze sportem, rozrywką i rekreacją	80							
Usługi świadczone przez organizacje członkowskie	81							
Usługi naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego	82							
Pozostałe usługi indywidualne	83							

Dział 2. Rozliczenie podróży służbowych - w tys. zł *(bez znaku po przecinku)*

Wyszczególnienie			Poniesione koszty ogółem
0			1
Podróże służbowe		1	
z tego	przejazdy	2	
	noclegi	3	
	pozostałe	4	

Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na przygotowanie danych dla potrzeb wypełnienia formularza	1	
Proszę podać szacunkowy czas (w minutach) przeznaczony na wypełnienie formularza	2	

(e-mail osoby sporządzającej sprawozdanie – WYPEŁNIAĆ WIELKIMI LITERAMI)

(imię, nazwisko i telefon osoby sporządzającej sprawozdanie)	(miejscowość, data)	(pieczątka imienna i podpis osoby działającej w imieniu sprawozdawcy)

Objaśnienia
do formularza G-05

Uwaga: W e-mailu każdy znak powinien zostać wpisany w odrębnej kratce.
Przykład wypełniania e-maila:

Z	E	N	O	N	.	K	O	W	A	L	S	K	I	@	X	X	X	.	Y	Y	Y	.	P	L									

I. Objaśnienia ogólne

W przypadku niemożności zaprowadzenia odpowiedniej ewidencji, dopuszcza się możliwość zastosowania uproszczonej metody sporządzenia sprawozdania, tj. szacunkowego określenia wielkości, z zaznaczeniem na sprawozdaniu, że są to dane szacunkowe.

Sprawozdanie wypełniają jednostki prowadzące zarówno porównawczy jak i kalkulacyjny układ kosztów.

Zgodnie z rozdz. 5 art. 45 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.) jednostka, która prowadzi kalkulacyjny układ kosztów zobowiązana jest do przygotowania - za okres roku - obliczeń dotyczących zużycia materiałów i energii oraz usług obcych w układzie rodzajowym kosztów.

Dane liczbowe należy wykazać w pełnych tysiącach złotych bez podatku VAT.

Sprawozdanie należy opracować według Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU 2008), która rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 października 2008 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU) (Dz. U. Nr 207, poz. 1293, z późn. zm.) wprowadzona została do stosowania w statystyce, ewidencji i dokumentacji oraz rachunkowości, a także w urzędowych rejestrach i systemach informacyjnych administracji publicznej. Klasyfikacja dostępna jest m.in. na stronie internetowej: www.stat.gov.pl.

W przypadku gdy na dokumentach (fakturach, rachunkach) nie ma symboli PKWiU, jednostka sama powinna zaklasyfikować dany wyrób (materiał) lub usługę do odpowiedniego działu PKWiU, który odpowiada danemu wierszowi na formularzu.

W części IV „Objaśnień..." przedstawiono zasady zaliczania kosztów zużycia materiałów, energii i usług obcych do poszczególnych wierszy formularza (wiersze 04 – 83) w zależności od przynależności do poszczególnych działów PKWiU.

II. Wyjaśnienia szczegółowe

Dział 1. Zużycie materiałów, energii i usług obcych oraz stan zapasów materiałów

Jednostki sprawozdawcze mają obowiązek wykazywania danych statystycznych dotyczących wszystkich działów wg PKWiU wymienionych na formularzu, a występujących w przedsiębiorstwie, zgodnie z poniższymi objaśnieniami do formularza.

W rubryce 1 - należy wykazać koszty zużycia materiałów, energii obcej i usług obcych dla całej działalności gospodarczej jednostki, a **w rubrykach 2 i 3** w podziale na działalność podstawową i pozostałą. Przez działalność podstawową rozumie się działalność statutową lub tę, której przychody ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) lub liczba pracujących przeważają swą wielkością pozostałe rodzaje działalności.

Uwaga: Sprzedaż detaliczna dóbr własnej produkcji prowadzona przez przedsiębiorstwo, które dobra te wytworzyło, nie jest traktowana jako oddzielny rodzaj działalności i należy zaliczać ją do kategorii obejmującej wytwarzanie tych dóbr.

Do kosztów zużycia materiałów zalicza się: surowce i inne materiały podstawowe, półfabrykaty i wyroby obcej produkcji służące do uzupełnienia wyrobów własnej produkcji, materiały pomocnicze zużywane przy wytwarzaniu wyrobów i usług oraz na cele utrzymania ruchu (oleje, smary, czyściwo), opakowania bezpośrednie stanowiące nieodłączną część produkowanych wyrobów oraz opakowania wysyłkowe, odpady, materiały budowlane, techniczne oraz części zapasowe, materiały gospodarcze, biurowe, reklamowe, artykuły spożywcze przeznaczone do przetwarzania w stołówkach i bufetach, paliwa ciekłe, stałe i gazowe, odzież ochronną i roboczą (jeżeli nie jest zaliczona do wyposażenia), książki, wydawnictwa, druki, materiały wytworzone we własnym zakresie (identyczne i łącznie magazynowane z materiałami obcej produkcji), materiały nieprzechodzące przez magazyn i zaliczane bezpośrednio w koszty.

Do energii obcej należy zaliczyć zużycie zakupionej z zewnątrz: energii elektrycznej, ciepła w parze i gorącej wodzie, wody, sprężonego powietrza itp. na potrzeby technologiczne i energetyczne w działalności gospodarczej.

Do kosztów poniesionych na usługi obce zalicza się koszty zakupionych od obcych podmiotów gospodarczych usług, wymienionych na formularzu, np. usług transportowych, składowania, remontowych, budowlano-montażowych (również wykonanych przez podwykonawców), obróbki obcej, telekomunikacyjnych, prowadzenia ksiąg, badania bilansów, doradztwa, bankowych opłat manipulacyjnych i prowizji (z wyjątkiem prowizji od kredytów), najmu i dzierżawy, usług pralniczych, utrzymania czystości, wywozu śmieci. Nie zalicza się do usług opłat o charakterze kar (np. przetrzymywanie taboru, odwoływanie zamówionego towaru) oraz remontów środków trwałych pokrywanych przez zakład ubezpieczeń (obciążają one nadzwyczajne straty).

W rubryce 1, wiersz 02 - należy wykazać koszty zużycia materiałów i energii obcej ogółem. Wartość ta powinna być równa wartości wykazanej w rocznej sprawozdawczości statystycznej, tj. SP lub F-02, część II, dział 2 (Rachunek zysków i strat), wiersz 11 lub F-02/dk, część II, dział 2, wiersz 15 lub F-01/s, dział I, wiersz 38.

W rubryce 1, wiersz 03 - należy wykazać koszty zużycia usług obcych ogółem. Wartość ta powinna być równa wartości wykazanej w rocznej sprawozdawczości statystycznej, tj. SP lub F-02, część II, dział 2 (Rachunek zysków i strat), wiersz 13 lub F-02/dk, część II, dział 2, wiersz 16 lub F-01/s, dział I, wiersz 40.

W rubryce 4 - należy wykazać koszty zużycia materiałów pochodzących z importu/przywozu. Pod pojęciem „materiały z importu/przywozu" należy rozumieć materiały (surowce, wyroby) zakupione i przywiezione z zagranicy przez podmiot gospodarczy (bez względu na formę płatności), które zostały poddane celnej procedurze dopuszczenia do obrotu w przypadku handlu towarami realizowanego z krajami spoza Unii Europejskiej (zgodnie ze zgłoszeniami celnymi) oraz zostały zgłoszone na deklaracji INTRASTAT w przypadku przywozu towarów z krajów Wspólnoty Europejskiej.

W rubryce 5 - należy wykazać koszty marży transportowej. Zawiera ona:

- koszty transportu materiałów (wyrobów) z miejsca wytworzenia do miejsca przejęcia przez nabywcę opłacone przez nabywcę na podstawie faktury za materiał (wyrób) i koszty transportu z nim związane,
- koszty transportu materiałów (wyrobów), za które nabywca płaci oddzielnie, nawet jeśli są świadczone taborem producenta lub handlu hurtowego i detalicznego.

Nie zalicza się do marży transportowej:

- kosztów transportu materiałów (wyrobów) własnym taborem producenta, bez zapłaty przez nabywcę,
- kosztów, które ponosi producent za usługi transportu obcego związane ze sprzedażą swoich wyrobów (materiałów), bez wystawienia faktury dla nabywcy za te usługi,
- kosztów przewozu towarów przez handel hurtowy lub detaliczny, które będą przemieszczane z miejsca dostawy do innego nabywcy, bez żądania zapłaty za te usługi,
- kosztów transportu pracowników (osób).

W rubrykach 6 i 7 - należy wykazać wartość materiałów na początek i koniec roku, obejmującą nabyte od obcych kontrahentów i ewentualnie wyprodukowane przez własne komórki pomocnicze: surowce i inne materiały podstawowe, paliwa, materiały pomocnicze, opakowania, części zapasowe maszyn i urządzeń, które są przeznaczone do zużycia na

potrzeby wszystkich rodzajów własnej działalności gospodarczej. W skład materiałów wchodzą również odpady, produkty uboczne i odzyski powstałe w toku produkcji lub innej działalności jednostki. Składniki rzeczowych aktywów obrotowych wycenia się na dzień bilansowy zgodnie z przepisami art. 28 ust. 1 pkt 6, art. 34 i art. 35c ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Wartość materiałów na początek i koniec roku - wykazana w rubrykach 6 i 7, wiersz 01 powinna być równa wartości wykazanej w rocznej sprawozdawczości statystycznej, tj. SP lub F-02, część II, dział 1, rubryka 1 i 2, wiersz 28.

W wierszach od 04 do 83 - należy wykazać odpowiednie wartości według działów Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU).

Uwaga:

W przypadku gdy podmiot zużywający materiały i energię ponosi również koszty na usługę obcą w ramach tego samego rodzaju działalności (działu PKWiU), należy w odpowiednich rubrykach podać sumę obu tych wielkości (materiał + usługa obca). Przy czym w wierszu 02 (ogółem materiały i energia obca) należy podać tylko materiał i energię, a w wierszu 03 (ogółem usługi obce) tylko usługę.

Dział 2. Rozliczenie podróży służbowych

W wierszu 1 - należy wykazać koszty krajowych i zagranicznych podróży służbowych, zwroty za przejazdy lub koszty ryczałtów przysługujących właścicielom pojazdów samochodowych odbywającym podróże służbowe własnym samochodem, koszty ryczałtów za noclegi i za wynajęcie kwater prywatnych dla pracowników czasowo przeniesionych, koszty przejazdów w celu odwiedzenia rodziny i innych przewidzianych przepisami kosztów podróży służbowych.

Koszty podróży służbowych - wykazane w rubryce 1, wiersz 1 powinny być zgodne z kosztami wykazanymi w rocznej sprawozdawczości statystycznej, tj. SP lub F-02, część II, dział 2 (Rachunek zysków i strat), wiersz 25 lub F-02/dk, część II, dział 2, wiersz 24 lub F-01/s, dział I, wiersz 59.

III. Definicje wybranych pojęć występujących w sprawozdaniu

Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług jest klasyfikacją produktów pochodzenia krajowego oraz z importu, przy czym:

- pod pojęciem **produktów** rozumie się wyroby i usługi,
- pod pojęciem **wyrobów** rozumie się surowce, półfabrykaty, wyroby finalne oraz zespoły i części tych wyrobów – o ile występują w obrocie,
- pod pojęciem **usług** rozumie się:
  - wszelkie czynności świadczone przez podmioty gospodarcze na rzecz innych jednostek gospodarczych, będące współdziałaniem w procesie produkcji, ale nietworzące bezpośrednio nowych dóbr materialnych, tzn. usługi produkcyjne,
  - wszelkie czynności świadczone na rzecz jednostek gospodarki narodowej oraz na rzecz ludności, przeznaczone dla celów konsumpcji indywidualnej, zbiorowej i ogólnospołecznej (tzw. usługi konsumpcyjne i usługi ogólnospołeczne).

Usługi świadczone przez różne zakłady tego samego przedsiębiorstwa (lub jednostki prawnej), jak również czynności wykonywane przez przedsiębiorstwa na potrzeby własnej działalności gospodarczej (m.in. instalacje, naprawy, konserwacje, remonty itp.) nie są zaliczane do usług.

W szczególności usługami są:

- czynności o charakterze naprawczym, remontowym i konserwacyjnym z wyłączeniem napraw gwarancyjnych wykonywanych przez producenta siłami własnymi,
- czynności będące współdziałaniem w procesie produkcji, ale nietworzące bezpośrednio nowych wyrobów, tzn. usługi świadczone na zlecenie producentów wyrobów polegające na wykonaniu szczególnego zabiegu technicznego na przedmiocie dostarczonym przez zleceniodawcę, np.: odlewnictwo, obróbka plastyczna, obróbka skrawaniem, nakładanie powłok oraz wybielanie, farbowanie, drukowanie materiałów włókienniczych, szlifowanie szklanek itp.,
- czynności z zakresu budownictwa, gastronomii, transportu i łączności, pośrednictwa finansowego, obsługi nieruchomości i prowadzenia interesów, działalności komunalnej,
- czynności zaspokajające potrzeby fizyczne i psychiczne człowieka w zakresie oświaty, ochrony zdrowia i pomocy społecznej, kultury, wypoczynku i sportu.

Do usług nie są zaliczane następujące czynności:

- wytwarzanie przedmiotów z materiału powierzonego przez zamawiającego (jest to produkcja wytworzona). Przy czym wartość wykonanych czynności związanych z produkcją wytworzoną jest usługą zleceniobiorcy, tj. tego, który faktycznie wykonał produkcję,
- wytwarzanie niektórych wyrobów na zamówienie ludności z materiałów własnych producenta, uwzględniające indywidualne cechy lub życzenia konsumenta.

Głównym kryterium w klasyfikacji PKWiU decydującym o tym, jak należy zaklasyfikować daną usługę lub wyrób, jest kryterium pochodzenia wytwórczego według rodzajów działalności.

Materiały (rzeczowe składniki majątku obrotowego) są to przedmioty pracy zużywane jednorazowo i całkowicie w cyklu produkcyjnym. Do materiałów zalicza się również przedmioty nietrwałe (rzeczowe składniki majątku obrotowego stopniowo zużywane w procesie produkcyjnym), części maszyn i urządzeń, użyteczne odpady produkcyjne, opakowania. Do określonych powyższą definicją materiałów zalicza się:

- **surowce** są to najczęściej produkty przemysłu wydobywczego, rolnictwa lub leśnictwa, które poddaje się dalszej przeróbce w celu otrzymania określonych wyrobów. Dzieli się je na: **surowce naturalne** (mineralne, roślinne, zwierzęce) - otrzymywane w wyniku oddzielenia ich od miejsca naturalnego występowania, **surowce pochodzące z przerobu**, które nie mogą być wykorzystane w stanie naturalnym (np. cement, wapno) i wymagają dalszego przetwarzania, **surowce odpadowe nadające się do recyklingu (odzysku)** – są to użyteczne materiały odpadowe powstające w procesach produkcyjnych, wyroby zużyte oraz wstępnie wysortowane (wysegregowane) frakcje odpadów komunalnych (bez ich przetworzenia) nieprzydatne do bezpośredniego wykorzystania w przetwórstwie przemysłowym. W ramach recyklingu odpady są ponownie przetwarzane na materiały wykorzystywane w pierwotnym celu lub innych celach (np. w procesie produkcyjnym zastępują surowiec pierwotny),
- **półfabrykaty** (półprodukty) są to wyroby otrzymane z zakończonej fazy procesu produkcyjnego przeznaczone do dalszego przerobu lub montażu. Pojęcie półfabrykatu stosowane jest w odniesieniu do przedsiębiorstwa (półfabrykat podlega dalszemu przetwarzaniu w tym samym przedsiębiorstwie) lub do całego przemysłu (półfabrykat jest sprzedawany i przetwarzany lub montowany w innym miejscu).

Marża transportowa obejmuje wszystkie koszty transportu zawarte w wartości wykorzystanych materiałów (wyrobów) pokrywane na podstawie osobnych faktur przez nabywcę.

Zapasy materiałowe są to składniki rzeczowych aktywów obrotowych przeznaczone do zużycia na potrzeby wszystkich rodzajów działalności gospodarczej jednostki, stanowiące własność tej jednostki.

IV. Zasady zaliczania kosztów zużycia materiałów, energii i usług obcych do poszczególnych wierszy formularza w zależności od przynależności do poszczególnych działów PKWiU

Wiersz 04. (Dział 01) PRODUKTY ROLNICTWA I ŁOWIECTWA ORAZ USŁUGI WSPOMAGAJĄCE

Dział ten obejmuje nieprzetworzone produkty rolne i usługi:

a) zboża, warzywa, rośliny oleiste, rośliny przemysłowe, produkty ogrodnicze, owoce, orzechy, używki, przyprawy,
b) zwierzęta żywe, produkty pochodzenia zwierzęcego, z wyłączeniem sklasyfikowanych w dziale 03,
c) usługi związane z produkcją roślinną, chowem i hodowlą zwierząt (z wyłączeniem usług weterynaryjnych) oraz łowiectwem.

Wiersz 05. (Dział 02) PRODUKTY GOSPODARKI LEŚNEJ I USŁUGI ZWIĄZANE Z LEŚNICTWEM

Dział ten obejmuje:

a) drewno surowe nieobrobione, gumy naturalne, korek naturalny, produkty leśne pozostałe,
b) usługi związane z leśnictwem, w tym m. in. związane z: urządzaniem lasu, zagospodarowaniem lasu, tj. hodowlą młodych drzew i krzewów leśnych z siewek lub sadzonek, zalesianiem, ochroną lasu, ochroną

p.poż. i utrzymaniem obiektów leśnych oraz pozyskaniem drewna łącznie ze zrywką i transportem drewna na terenie lasu.

Wiersz 06. (Dział 03) RYBY I POZOSTAŁE PRODUKTY RYBACTWA; USŁUGI WSPOMAGAJĄCE RYBACTWO

Dział ten obejmuje:
a) ryby żywe, świeże lub schłodzone,
b) skorupiaki niezamrożone, ostrygi, pozostałe mięczaki i bezkręgowce żyjące w wodzie, żywe, świeże lub schłodzone,
c) perły,
d) produkty połowów pozostałe, takie jak: korale, skorupy mięczaków, skorupiaków, gąbki naturalne, wodorosty morskie i pozostałe algi,
e) usługi wspomagające rybołówstwo,
f) usługi wspomagające chów i hodowlę ryb oraz pozostałych organizmów wodnych.

Wiersz 07. (Dział 05) WĘGIEL KAMIENNY I WĘGIEL BRUNATNY (LIGNIT)

Dział ten obejmuje:
a) węgiel kamienny, z wyłączeniem brykietów i podobnych paliw stałych z węgla kamiennego (sklasyfikowanych w dziale 19),
b) węgiel brunatny (lignit), z wyłączeniem brykietów i podobnych paliw stałych z węgla brunatnego (sklasyfikowanych w dz. 19).

Wiersz 08. (Dział 06) ROPA NAFTOWA I GAZ ZIEMNY

Dział ten obejmuje:
a) ropę naftową i gaz ziemny, z wyłączeniem produktów rafinacji ropy naftowej, np. paliw płynnych i gazowych, które należy zaliczyć do wiersza 21 (dział 19),
b) łupki bitumiczne lub naftowe oraz piaski bitumiczne.

Wiersz 09. (Dział 07) RUDY METALI

Dział ten obejmuje:
a) rudy i koncentraty rudy żelaza,
b) rudy i koncentraty metali nieżelaznych.

Wiersz 10. (Dział 08) POZOSTAŁE PRODUKTY GÓRNICTWA I WYDOBYWANIA

Dział ten obejmuje:
a) kamień ozdobny lub budowlany, surowy lub wstępnie obrobiony przez wyrównanie i pocięcie (marmur, granit, piaskowiec i pozostałe kamienie ozdobne lub budowlane),
b) skały wapienne, kamień gipsowy, kredę, w stanie surowym, a także oczyszczonym, rozdrobnionym i wzbogaconym,
c) łupek surowy, wstępnie obrobiony lub tylko pocięty w prostokątne bloki,
d) żwir i piaski naturalne stosowane do różnych celów oraz kruszywo budowlane mineralne, także oczyszczone, łamane, zmielone, sortowane,
e) gliny, kaoliny i inne skały ilaste surowe, a także wypalane,
f) minerały wykorzystywane w przemyśle chemicznym oraz do produkcji nawozów (produkty kopalne w stanie surowym, a także produkty oczyszczone, rozdrobnione lub wzbogacone),
g) torf,
h) sól, z wyłączeniem soli spożywczej oraz czysty chlorek sodowy i wodę morską,
i) pozostałe produkty górnictwa i wydobywania, gdzie indziej niesklasyfikowane (np. bitum i asfalt naturalne; asfaltyty i skały asfaltowe, kamienie szlachetne i półszlachetne, pozostałe minerały).

Wiersz 11. (Dział 09) USŁUGI WSPOMAGAJĄCE GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE

Dział ten obejmuje:
a) usługi wiertnicze związane z górnictwem ropy naftowej i gazu ziemnego,
b) montaż wież wiertniczych, usługi w zakresie naprawy i demontażu oraz pokrewne usługi wspomagające górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego,
c) usługi w zakresie skraplania i ponownej gazyfikacji gazu ziemnego na potrzeby transportu, prowadzone na terenie kopalni,
d) usługi wspomagające wydobywanie węgla kamiennego,
e) usługi wspomagające pozostałe górnictwo i wydobywanie, gdzie indziej niesklasyfikowane.

Wiersz 12. (Dział 10) ARTYKUŁY SPOŻYWCZE

Dział ten obejmuje:
a) mięso przetworzone i zakonserwowane i wyroby z mięsa,
b) ryby, skorupiaki i mięczaki przetworzone i zakonserwowane,
c) owoce i warzywa przetworzone i zakonserwowane,
d) oleje, tłuszcze zwierzęce i roślinne,
e) wyroby mleczarskie,
f) produkty przemiału zbóż, skrobie, wyroby skrobiowe,
g) inne artykuły spożywcze (pieczywo, wyroby ciastkarskie i cukiernicze, cukier, kakao, słodycze, wyroby mączne, kasza, herbata i kawa przetworzone, przyprawy, sól spożywcza i inne),
h) gotową paszę i karmę dla zwierząt,
i) usługi związane z produkcją ww. wyrobów.

Wiersz 13. (Dział 11) NAPOJE

Dział ten obejmuje:
a) napoje alkoholowe i bezalkoholowe (włączając słód),
b) usługi związane z produkcją napojów alkoholowych i bezalkoholowych.

Wiersz 14. (Dział 12) WYROBY TYTONIOWE

Dział ten obejmuje:
a) tytoń przetworzony łącznie z odpadami tytoniu,
b) usługi związane z produkcją wyrobów tytoniowych.

Wiersz 15. (Dział 13) WYROBY TEKSTYLNE

Dział ten obejmuje:
a) tłuszcz z wełny, włączając lanolinę,
b) włókna tekstylne naturalne oraz chemiczne, odcinkowe, przygotowane do przędzenia,
c) przędzę włókienniczą i nici z włókien naturalnych oraz chemicznych włókien ciągłych lub odcinkowych,
d) szarpankę rozwłóknioną i pozostałe odpady bawełniane (z wyłączeniem odpadów przędzy bawełnianej, włączając odpady nici),
e) tkaniny z włókien naturalnych oraz z chemicznych włókien ciągłych i odcinkowych, tkaniny z okrywą, ręcznikowe, włączając frotté i pozostałe specjalne, tkaniny przeznaczone do produkcji imitacji skór futerkowych,
f) usługi w zakresie wykańczania tkanin, wyrobów tekstylnych i odzieży,
g) dzianiny metrażowe,
h) gotowe wyroby tekstylne, z wyłączeniem odzieży (np. koce, pledy, pościel, obrusy i serwety, wyroby tekstylne toaletowe i kuchenne, firanki, zasłony),
i) dywany niezaliczone do środków trwałych, chodniki i pozostałe tekstylne pokrycia podłogowe, wyroby powroźnicze i sieciowe, liny, szpagaty, szmaty, włókniny i wyroby z nich (z wyłączeniem odzieży),
j) pozostałe wyroby tekstylne techniczne i przemysłowe (np. przędza metalizowana, tkaniny z nitką metalową i z przędzy metalizowanej, tkaniny impregnowane, powleczone, pokryte lub laminowane, tkaniny kordowe, taśmy tkane i inne wyroby tekstylne do zastosowań technicznych i przemysłowych),
k) wyroby tekstylne, gdzie indziej niesklasyfikowane (np. tiule, koronki, hafty, filc, wyczeski wełniane, puch włókienniczy),
l) usługi związane z produkcją wyrobów tekstylnych.

Wiersz 16. (Dział 14) ODZIEŻ

Dział ten obejmuje:
a) odzież roboczą i ochronną ze skóry, z wyjątkiem obuwia (sklasyfikowanego w dziale 15),
b) pozostałą odzież roboczą i ochronną, odzież wierzchnią, bieliznę, dodatki odzieżowe, z wyjątkiem ochronnych nakryć głowy (sklasyfikowanych w dziale 32) oraz odzieży i pozostałych dodatków do odzieży z gumy lub z tworzyw sztucznych (sklasyfikowanych w dziale 22),

c) wyroby futrzarskie,
d) wyroby dziane (wyroby pończosznicze, blezery, pulowery, swetry, kamizelki i podobne wyroby dziane),
e) usługi związane z produkcją odzieży i wyrobów futrzarskich.

Wiersz 17. (Dział 15) SKÓRY I WYROBY ZE SKÓR WYPRAWIONYCH

Dział ten obejmuje:
a) skóry wyprawione i garbowane,
b) wyroby ze skóry wyprawionej, skóry wtórnej, tworzywa sztucznego, z materiałów włókienniczych, fibry, tektury - również w całości pokryte takim materiałem; wyroby rymarskie; torby bagażowe, torebki ręczne i podobne wyroby kaletnicze, zestawy podróżne do higieny osobistej, szycia oraz czyszczenia ubrań i obuwia,
c) paski i bransoletki do zegarków oraz ich części, niemetalowe,
d) obuwie robocze i ochronne,
e) usługi produkcyjne związane z wyprawą i garbowaniem skór oraz wyprawą i barwieniem skór futerkowych, usługi związane z produkcją wyrobów kaletniczych i rymarskich oraz obuwia.

Wiersz 18. (Dział 16) DREWNO I WYROBY Z DREWNA I KORKA, Z WYŁĄCZENIEM MEBLI; WYROBY ZE SŁOMY I MATERIAŁÓW W RODZAJU STOSOWANYCH DO WYPLATANIA

Dział ten obejmuje:
a) drewno przetarte, piłowane, strugane lub impregnowane (z wyłączeniem trocin, odpadów drewna i ścinków drewnianych, sklasyfikowanych w dziale 38),
b) usługi suszenia, impregnowania i zabezpieczania drewna oraz usługi związane z produkcją ww. drewna,
c) fornir i płyty na bazie drewna: sklejka, płyty fornirowe i podobne laminowane płyty i arkusze, płyty wiórowe i pilśniowe z drewna lub pozostałych materiałów drewnopochodnych oraz inne rodzaje płyt i desek,
d) usługi związane z produkcją forniru i płyt drewnopochodnych,
e) usługi w zakresie wykończania desek, płyt, paneli,
f) wyroby stolarskie i ciesielskie dla budownictwa,
g) usługi związane z produkcją wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa,
h) opakowania drewniane i ich części,
i) usługi związane z produkcją opakowań drewnianych,
j) pozostałe wyroby z drewna i wyroby z korka, słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania, z wyłączeniem mebli,
k) usługi związane z produkcją pozostałych wyrobów z drewna oraz wyrobów z korka, słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania, z wyłączeniem mebli.

Wiersz 19. (Dział 17) PAPIER I WYROBY Z PAPIERU

Dział ten obejmuje:
a) masę włóknistą, papier i tekturę,
b) papier i tekturę falistą oraz opakowania z papieru i tektury,
c) wyroby z papieru do użytku domowego i toaletowego,
d) artykuły papiernicze piśmienne,
e) tapety,
f) pozostałe wyroby z papieru i tektury,
g) usługi związane z produkcją masy włóknistej, papieru i tektury oraz wyrobów z papieru i tektury.

Wiersz 20. (Dział 18) USŁUGI POLIGRAFICZNE I USŁUGI REPRODUKCJI ZAPISANYCH NOŚNIKÓW INFORMACJI

Dział ten obejmuje:
a) usługi drukowania gazet i czasopism, znaczków pocztowych i skarbowych, druków manipulacyjnych, kart magnetycznych, czeków i innych papierów wartościowych, katalogów reklamowych, prospektów, plakatów i innych materiałów reklamowych, książek, broszur, ulotek, słowników i encyklopedii, różnego rodzaju map, obrazków, rysunków i fotografii, kart pocztowych, kart okolicznościowych, kalkomanii, kalendarzy, nut, etykiet i metek, usługi drukowania bezpośrednio na tworzywach sztucznych, szkle, metalu, drewnie, ceramice i inne usługi drukowania, gdzie indziej niesklasyfikowane,
b) usługi związane z przygotowaniem do druku i wspomagające drukowanie,
c) klisze, płyty lub cylindry drukarskie i pozostałe wyroby w rodzaju stosowanych do drukowania,
d) usługi introligatorskie i podobne usługi,
e) usługi reprodukcji nagrań dźwiękowych, nagrań wideo, komputerowych nośników informacji.

Wiersz 21. (Dział 19) KOKS, BRYKIETY I PODOBNE PALIWA STAŁE Z WĘGLA I TORFU ORAZ PRODUKTY RAFINACJI ROPY NAFTOWEJ

Dział ten obejmuje:
a) produkty pieców koksowniczych,
b) brykiety i podobne paliwa stałe z węgla kamiennego, brunatnego i torfu,
c) produkty rafinacji ropy naftowej (paliwo silnikowe, oleje opałowe, napędowe, smarowe, gazy i pozostałe węglowodory gazowe, z wyłączeniem gazu ziemnego, produkty naftowe pozostałe),
d) usługi produkcyjne związane z wytwarzaniem produktów pieców koksowniczych, brykietów i podobnych paliw stałych z węgla i torfu oraz produktów rafinacji ropy naftowej.

Wiersz 22. (Dział 20) CHEMIKALIA I WYROBY CHEMICZNE

Dział ten obejmuje:
a) chemikalia podstawowe, w szczególności:
   – gazy techniczne (gazy nieorganiczne w stanie ciekłym lub sprężonym dla zastosowań przemysłowych lub medycznych),
   – barwniki i pigmenty,
   – inne chemikalia podstawowe nieorganiczne i organiczne, włączając pierwiastki promieniotwórcze, ich izotopy i związki, biometanol, bioetanol i estry kwasów tłuszczowych dla celów napędowych,
   – nawozy,
   – tworzywa sztuczne i kauczuk syntetyczny w formach podstawowych,
b) pestycydy i pozostałe środki agrochemiczne,
c) farby, lakiery i podobne środki pokrywające, farby drukarskie, gotowe sykatywy i masy uszczelniające,
d) glicerynę, mydło, detergenty i preparaty do prania, środki czyszczące i polerujące, wyroby kosmetyczne i toaletowe,
e) inne wyroby chemiczne, w szczególności:
   – materiały wybuchowe, zapałki,
   – kleje,
   – żelatyny i ich pochodne, włączając albuminy mleka,
   – olejki eteryczne; mieszaniny substancji zapachowych,
   – atrament do pisania, tusz kreślarski,
   – preparaty smarowe, środki przeciwstukowe, płyny hydrauliczne hamulcowe,
   – chemikalia fotograficzne,
   – pozostałe wyroby chemiczne,
f) włókna chemiczne,
g) usługi związane z produkcją chemikaliów, wyrobów chemicznych i włókien sztucznych.

Wiersz 23. (Dział 21) PODSTAWOWE SUBSTANCJE FARMACEUTYCZNE, LEKI I POZOSTAŁE WYROBY FARMACEUTYCZNE

Dział ten obejmuje:
a) podstawowe substancje farmaceutyczne,
b) leki i pozostałe wyroby farmaceutyczne,
c) usługi związane z produkcją podstawowych substancji farmaceutycznych, leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych.

Wiersz 24. (Dział 22) WYROBY Z GUMY I TWORZYW SZTUCZNYCH

Dział ten obejmuje:
a) wyroby z gumy (np. opony, dętki, przewody, rury, węże, pasy napędowe lub taśmy przenośnikowe, odzież i dodatki odzieżowe, wyroby higieniczne z gumy, włączając smoczki, termofory, pokrycia podłogowe, maty i inne),

b) wyroby z tworzyw sztucznych (np. płyty, arkusze, folie, taśmy, pasy, rury, węże i kształtowniki, opakowania, wyroby z tworzyw sztucznych dla budownictwa, odzież i dodatki do odzieży, włączając rękawiczki, artykuły gospodarstwa domowego i toaletowe, artykuły biurowe i szkolne z tworzyw sztucznych i inne),
c) usługi związane z produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych,
d) usługi związane z bieżnikowaniem i regenerowaniem opon.

Wiersz 25. (Dział 23) WYROBY Z POZOSTAŁYCH MINERALNYCH SUROWCÓW NIEMETALICZNYCH

Dział ten obejmuje:
a) szkło i wyroby ze szkła,
b) wyroby ceramiczne łącznie z wyrobami ogniotrwałymi i z ceramiki budowlanej,
c) mineralne materiały wiążące: cement, wapno, gips,
d) wyroby betonowe, w tym prefabrykowane budynki z betonu,
e) wyroby gipsowe,
f) masy betonowe i zaprawy murarskie,
g) wyroby włókno-cementowe: wyroby azbestowo-cementowe, wiórowo-cementowe i podobne,
h) wyroby z kamienia naturalnego,
i) wyroby ścierne,
j) włókna azbestowe obrobione, wyroby z asfaltu i podobnych materiałów,
k) wyroby z różnych substancji mineralnych: miki, grafitu, wermikulitu, korundu sztucznego, wełny mineralnej,
l) usługi związane z produkcją wyżej wymienionych wyrobów oraz usługi wykończeniowe w zakresie szkła gospodarczego.

Wiersz 26. (Dział 24) METALE

Dział ten obejmuje:
a) metale oraz wyroby z nich o charakterze półproduktu,
b) paliwo jądrowe przetworzone,
c) usługi związane z produkcją metali oraz wyrobów z nich o charakterze półproduktu,
d) usługi odlewnicze.

Wiersz 27. (Dział 25) WYROBY METALOWE GOTOWE, Z WYŁĄCZENIEM MASZYN I URZĄDZEŃ

Dział ten obejmuje:
a) konstrukcje metalowe i ich części oraz metalowe elementy stolarki budowlanej: drzwi, okna, ramy,
b) metalowe pojemniki, grzejniki,
c) amunicję,
d) wyroby nożownicze, sztućce (z wyłączeniem sztućców z metali szlachetnych, sklasyfikowanych w dziale 32), narzędzia, zamki i zawiasy, drut i wyroby z drutu, śruby, wkręty i inne elementy złączne, wyroby metalowe przeznaczone do łazienek i kuchni, wyroby metalowe do użytku biurowego (z wyłączeniem mebli) i inne gotowe wyroby metalowe ogólnego przeznaczenia oraz ich części, gdzie indziej niesklasyfikowane,
e) opakowania z metali,
f) usługi związane z produkcją ww. wyrobów,
g) usługi formowania metali (np. usługi kucia, wytłaczania, prasowania, walcowania metali) oraz usługi w zakresie metalurgii proszków,
h) usługi obróbki metali i nakładania powłok na metale.

Wiersz 28. (Dział 26) CZĘŚCI DO KOMPUTERÓW, WYROBY ELEKTRONICZNE I OPTYCZNE I ICH CZĘŚCI

Dział ten obejmuje:
a) elementy i obwody drukowane, elektroniczne (np.: diody i tranzystory, lampy elektronowe, elektroniczne układy scalone, karty interfejsu, karty inteligentne i inne elementy elektroniczne),
b) części i akcesoria do komputerów i urządzeń peryferyjnych,
c) aparaty do linii telefonicznych i telegraficznych, niezaliczone do środków trwałych,
d) odbiorniki radiowe i telewizyjne oraz ich akcesoria, niezaliczone do środków trwałych,
e) urządzenia umożliwiające zapisywanie lub odtwarzanie obrazu i dźwięku oraz ich akcesoria, niezaliczone do środków trwałych,
f) instrumenty i przyrządy pomiarowe, kontrolne, nawigacyjne, zegary i zegarki oraz ich części i akcesoria, niezaliczone do środków trwałych,
g) aparaturę napromieniowującą, elektromedyczną i elektroterapeutyczną, niezaliczoną do środków trwałych,
h) instrumenty optyczne, sprzęt fotograficzny i kinematograficzny i ich części i akcesoria, niezaliczone do środków trwałych,
i) magnetyczne i optyczne niezapisane nośniki informacji,
j) usługi związane z produkcją komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych oraz usługi związane z drukowaniem obwodów elektronicznych.

Wiersz 29. (Dział 27) CZĘŚCI DO URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH I NIEELEKTRYCZNEGO SPRZĘTU GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Dział ten obejmuje:
a) części do silników elektrycznych, prądnic i transformatorów,
b) aparaturę elektryczną rozdzielczą i sterowniczą i jej części,
c) druty, kable, przewody elektryczne izolowane oraz sprzęt instalacyjny,
d) akumulatory, ogniwa i baterie galwaniczne oraz ich części,
e) sprzęt oświetleniowy i lampy elektryczne oraz ich części,
f) części elektrycznego i nieelektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego oraz sprzęt gospodarstwa domowego niezaliczony do środków trwałych,
g) pozostały sprzęt i wyposażenie elektryczne niezaliczone do środków trwałych oraz ich części, gdzie indziej niesklasyfikowany,
h) usługi związane z produkcją ww. urządzeń elektrycznych oraz nieelektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego.

Wiersz 30. (Dział 28) CZĘŚCI DO MASZYN I URZĄDZEŃ, GDZIE INDZIEJ NIESKLASYFIKOWANYCH

Dział ten obejmuje:
a) części do silników i turbin, z wyłączeniem silników lotniczych, samochodowych i motocyklowych,
b) części do sprzętu i wyposażenia do napędu hydraulicznego i pneumatycznego,
c) części do pomp i sprężarek,
d) krany, kurki, zawory i podobne wyroby armatury rurociągowej oraz ich części, które po zamontowaniu na rurociągach i zbiornikach przepuszczają: ciecze, gazy, pary, materiały lepkie lub odwrotnie - zatrzymują je, przez co można sterować ich doprowadzeniem lub odprowadzeniem, regulować przepływ lub ciśnienie. Niniejszy dział obejmuje również armaturę wodociągową z wmontowanym mechanizmem lub urządzeniem do jej napędu, np. zawór wyposażony w element termoczuły (pasek bimetaliczny, puszka, zbiorniczek),
e) łożyska, koła zębate, przekładnie zębate i elementy napędowe,
f) części i wyposażenie do pieców, palenisk oraz palników piecowych,
g) osprzęt i części do urządzeń dźwigowych i chwytaków,
h) części i akcesoria do maszyn i sprzętu biurowego (z wyłączeniem części i akcesoriów do komputerów i urządzeń peryferyjnych sklasyfikowanych w dziale 26),
i) części do przemysłowych urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych,
j) części do maszyn dla rolnictwa i leśnictwa,
k) części do obrabiarek, tokarek i innych maszyn do obróbki metalu,
l) części do narzędzi ręcznych mechanicznych posiadających własny silnik, nawet elektryczny lub napęd pneumatyczny (np.: piły, wiertarki, szlifierki, polerki, frezarki, ostrzarki, strugarki, sekatory i nożyce, młotki, klucze udarowe),
m) części do maszyn i urządzeń ogólnego i specjalnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowanych,
n) usługi związane z produkcją wyżej wymienionych maszyn i urządzeń.

Wiersz 31. (Dział 29) CZĘŚCI DO POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH (Z WYŁĄCZENIEM MOTOCYKLI), PRZYCZEP I NACZEP

Dział ten obejmuje:
a) silniki spalinowe do pojazdów samochodowych (z wyłączeniem motocykli),
b) części i akcesoria do pojazdów samochodowych (z wyłączeniem motocykli) i ich silników,

c) części nadwozi do pojazdów silnikowych, części przyczep i naczep i pozostałych pojazdów bez napędu mechanicznego,
d) usługi związane z produkcją pojazdów samochodowych (z wyłączeniem motocykli), nadwozi do pojazdów silnikowych, przyczep i naczep, wyposażenia elektrycznego i elektronicznego pojazdów, pozostałych części i akcesoriów stosowanych w pojazdach silnikowych; z wyłączeniem motocykli,
e) usługi związane z montażem kompletnych podzespołów konstrukcyjnych stosowanych w pojazdach silnikowych w ramach procesu produkcyjnego,
f) usługi związane z przebudową, montażem i wyposażeniem nadwozi do pojazdów silnikowych,
g) usługi związane z wyposażeniem przyczep mieszkalnych i turystycznych (kempingowych),
h) usługi związane z montażem części i akcesoriów stosowanych w pojazdach silnikowych, gdzie indziej niesklasyfikowane.

Wiersz 32. (Dział 30) CZĘŚCI DO POZOSTAŁEGO SPRZĘTU TRANSPORTOWEGO

Dział ten obejmuje:
a) części i akcesoria do statków, łodzi, platform i pozostałych konstrukcji pływających,
b) części i akcesoria do taboru kolejowego i tramwajowego oraz taboru metra,
c) części i akcesoria do statków powietrznych i ich silników,
d) części i akcesoria do pojazdów takich, jak: motocykle i ich silniki, rowery i wózki inwalidzkie,
e) części do wojskowych pojazdów bojowych oraz pozostałego sprzętu transportowego, gdzie indziej niesklasyfikowanego,
f) usługi związane z przebudową, odbudową, wyposażeniem oraz produkcją sprzętu transportowego pływającego,
g) usługi związane z remontem, wyposażeniem i produkcją pojazdów szynowych,
h) usługi związane z remontem, przebudową i produkcją statków powietrznych,
i) usługi związane z produkcją wojskowych pojazdów bojowych, motocykli, rowerów i wózków inwalidzkich oraz pozostałego sprzętu transportowego, gdzie indziej niesklasyfikowanego.

Wiersz 33. (Dział 31) MEBLE I ICH CZĘŚCI

Dział ten obejmuje:
a) meble, niezaliczone do środków trwałych oraz ich części, w tym meble biurowe i sklepowe,
b) usługi związane z produkcją mebli i ich części oraz tapicerowaniem mebli do siedzenia i wykończaniem nowych mebli.

Wiersz 34. (Dział 32) POZOSTAŁE WYROBY

Dział ten obejmuje:
a) wyroby jubilerskie i podobne wyroby (w tym monety, medale),
b) instrumenty muzyczne, niezaliczone do środków trwałych i ich części i akcesoria,
c) sprzęt sportowy, niezaliczony do środków trwałych,
d) gry i zabawki,
e) urządzenia, instrumenty i wyroby medyczne, włączając chirurgiczne, ortopedyczne i dentystyczne, niezaliczone do środków trwałych, okulary, soczewki i ich części,
f) meble lekarskie, chirurgiczne, dentystyczne lub weterynaryjne; fotele dentystyczne, fryzjerskie i podobne, niezaliczone do środków trwałych, oraz ich części,
g) pozostałe wyroby, gdzie indziej niesklasyfikowane (np.: miotły, szczotki, pędzle, nakrycia głowy ochronne, długopisy, pióra i ołówki, tablice, datowniki, pieczęcie i poduszki do tuszu, taśmy do maszyn do pisania, parasole, laski, guziki, zatrzaski, zapalniczki, fajki, grzebienie, spinki do włosów, wyroby świąteczne, festiwalowe, karnawałowe lub inne służące rozrywce oraz części wymienionych wyrobów),
h) usługi związane z produkcją ww. wyrobów oraz usługi związane z preparowaniem i wypychaniem zwierząt.

Wiersz 35. (Dział 33) USŁUGI NAPRAWY, KONSERWACJI I INSTALOWANIA MASZYN I URZĄDZEŃ

Dział ten obejmuje:
a) usługi specjalistycznej naprawy i konserwacji metalowych wyrobów gotowych, maszyn i urządzeń (z wyłączeniem sprzętu komputerowego, telekomunikacyjnego, artykułów użytku domowego, sklasyfikowanych w dziale 95),
b) usługi specjalistycznego instalowania metalowych wyrobów gotowych, maszyn i urządzeń przemysłowych, sprzętu i wyposażenia, systemów do sterowania procesami przemysłowymi (włączając komputery dużej mocy, mainframe, pozostałe komputery sklasyfikowano w dziale 62).

Wiersz 36. (Dział 35) ENERGIA ELEKTRYCZNA, PALIWA GAZOWE, PARA WODNA, GORĄCA WODA I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH

Dział ten obejmuje:
a) energię elektryczną oraz usługi w zakresie jej dostarczania, obejmujące przesyłanie, dystrybucję oraz obsługę odbiorców,
b) gazy wytworzone metodami przemysłowymi (inne niż gazy z ropy naftowej) oraz usługi w zakresie rozprowadzania paliw gazowych w systemie sieciowym,
c) ciepło w parze i gorącej wodzie,
d) usługi dostarczania pary wodnej i gorącej wody w systemie sieciowym,
e) usługi dostarczania chłodnego powietrza i schłodzonej wody,
f) usługi dostarczania pary wodnej i powietrza do układów klimatyzacyjnych.

Wiersz 37. (Dział 36) WODA W POSTACI NATURALNEJ; USŁUGI ZWIĄZANE Z UZDATNIANIEM I DOSTARCZANIEM WODY

Dział ten obejmuje:
a) naturalną nieprzetworzoną wodę,
b) usługi związane z uzdatnianiem i dostarczaniem wody,
c) usługi związane z handlem wodą dostarczaną za pośrednictwem sieci wodociągowych.

Wiersz 38. (Dział 37) USŁUGI ZWIĄZANE Z ODPROWADZANIEM I OCZYSZCZANIEM ŚCIEKÓW; OSADY ZE ŚCIEKÓW KANALIZACYJNYCH

Dział ten obejmuje:
a) usługi związane z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków,
b) usługi związane z opróżnianiem szamb i dołów gnilnych.

Wiersz 39. (Dział 38) USŁUGI ZWIĄZANE ZE ZBIERANIEM, PRZETWARZANIEM I UNIESZKODLIWIANIEM ODPADÓW; ODZYSK SUROWCÓW

Dział ten obejmuje:
a) odpady,
b) usługi związane ze zbieraniem odpadów,
c) usługi związane z infrastrukturą przeznaczoną do przemieszczania odpadów,
d) usługi związane ze składowaniem odpadów,
e) usługi związane z przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów,
f) usługi w zakresie odzysku surowców metalicznych i niemetalicznych z materiałów segregowanych oraz usługi w zakresie demontażu wyrobów zużytych (np.: statków, samochodów, komputerów, telewizorów i pozostałych wyrobów),
g) surowce wtórne.

Wiersz 40. (Dział 39) USŁUGI ZWIĄZANE Z REKULTYWACJĄ I POZOSTAŁE USŁUGI ZWIĄZANE Z GOSPODARKĄ ODPADAMI

Dział ten obejmuje usługi związane z odkażaniem i czyszczeniem gleby i wód gruntowych, wód powierzchniowych, powietrza, odkażaniem budynków, zakładów i terenów przemysłowych i inne usługi związane z rekultywacją i kontrolą zanieczyszczeń.

Wiersz 41. (Dział 41) ROBOTY BUDOWLANE ZWIĄZANE ZE WZNOSZENIEM BUDYNKÓW

Dział ten obejmuje:
a) prace związane ze wznoszeniem nowych budynków mieszkalnych i niemieszkalnych,
b) prace związane z rozbudową, nadbudową, odbudową, przebudową lub remontem istniejących budynków mieszkalnych i niemieszkalnych.

Wiersz 42. (Dział 42) ROBOTY OGÓLNOBUDOWLANE ZWIĄZANE Z BUDOWĄ OBIEKTÓW INŻYNIERII LĄDOWEJ I WODNEJ

Dział ten obejmuje:
a) roboty ogólnobudowlane związane z budową autostrad, dróg kołowych i szynowych oraz kolei podziemnej, ulic i innych dróg dla pojazdów i pieszych, budowę pasów startowych, mostów i tuneli,
b) roboty ogólnobudowlane związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych, linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych,
c) roboty ogólnobudowlane związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej (nabrzeży, portów, tam, śluz i związanych z nimi obiektów hydrotechnicznych, i innych, gdzie indziej niesklasyfikowanych).

Wiersz 43. (Dział 43) ROBOTY BUDOWLANE SPECJALISTYCZNE

Dział ten obejmuje:
a) roboty związane z rozbiórką i burzeniem obiektów budowlanych,
b) roboty związane z przygotowaniem terenu pod budowę,
c) roboty związane z wykonywaniem wykopów i wierceń geologiczno-inżynierskich,
d) roboty związane z wykonywaniem instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych, cieplnych, gazowych, klimatyzacyjnych i pozostałe roboty instalacyjne,
e) roboty związane z wykonywaniem wykończeniowych robót budowlanych (np.: roboty tynkarskie, instalacyjne stolarki budowlanej, malarskie i szklarskie, wykładanie podłóg i ścian, tapetowanie i oblicowywanie ścian, wykonywanie elementów dekoracyjnych i inne, gdzie indziej niesklasyfikowane),
f) roboty związane z wykonywaniem pozostałych specjalistycznych robót budowlanych (np.: roboty dekarskie, zakładanie izolacji przeciwwilgociowych i wodochronnych, montowanie i demontowanie rusztowań, wznoszenie konstrukcji stalowych, z cegieł i kamienia, montaż i wznoszenie konstrukcji z elementów prefabrykowanych, roboty betoniarskie i inne, gdzie indziej niesklasyfikowane).

Wiersz 44. (Z działu 45 - grupa 45.2 oraz kategoria 45.40.5) USŁUGI NAPRAWY POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH ORAZ MOTOCYKLI

Wiersz ten obejmuje:
a) usługi konserwacji i naprawy pojazdów samochodowych,
b) usługi mycia, czyszczenia samochodów i podobne,
c) usługi konserwacji i naprawy motocykli, włączając motorowery.

Wiersz 45. (Dział 49) USŁUGI TRANSPORTU LĄDOWEGO I RUROCIĄGOWEGO

Dział ten obejmuje:
a) usługi transportu pasażerskiego i towarowego, rozkładowego lub nierozkładowego drogą lądową - z wykorzystaniem różnych środków lokomocji (kursujących w obrębie miast i pomiędzy miastami), takich jak: kolej, metro oraz różne jednostki transportu drogowego (samochody, autobusy, autokary, tramwaje, trolejbusy),
b) usługi transportu rurociągami,
c) usługi w zakresie przewozów pasażerskich nadziemnymi kolejkami linowymi i wyciągami narciarskimi,
d) usługi w zakresie przewozów pasażerskich z wykorzystaniem ludzkiej lub zwierzęcej siły pociągowej,
e) wynajem samochodów, autobusów i autokarów z kierowcą,
f) usługi związane z przeprowadzkami.

Wiersz 46. (Dział 50) USŁUGI TRANSPORTU WODNEGO

Dział ten obejmuje:
a) usługi transportu pasażerskiego i towarowego, rozkładowego lub nierozkładowego, morskiego, przybrzeżnego i śródlądowego z wykorzystaniem różnych typów jednostek pływających,
b) usługi wynajmowania wszystkich typów jednostek żeglugi morskiej, przybrzeżnej i śródlądowej z załogą,
c) usługi holowania i pchania na pełnym morzu i wodach przybrzeżnych oraz wodach śródlądowych i kanałach (w tym usługi holownicze dla urządzeń wiertniczych, żurawi pływających, pogłębiarek, pław i kadłubów, statków niekompletnych oraz ładunków na tratwach).

Wiersz 47. (Dział 51) USŁUGI TRANSPORTU LOTNICZEGO

Dział ten obejmuje:
a) usługi związane z zapewnieniem transportu pasażerskiego i towarowego, rozkładowego lub nierozkładowego, drogą powietrzną - świadczone za pomocą statków powietrznych dowolnego typu (łącznie z helikopterami),
b) loty wycieczkowe, usługi taksówek powietrznych świadczone za pomocą helikopterów oraz wynajem statków powietrznych pasażerskich lub towarowych (dowolnego typu i w dowolnym celu) wraz z załogą,
c) usługi związane z transportem pasażerskim i towarowym w przestrzeni kosmicznej (m.in. wystrzeliwanie satelitów i pojazdów kosmicznych).

Wiersz 48. (Dział 52) USŁUGI MAGAZYNOWANIA I USŁUGI WSPOMAGAJĄCE TRANSPORT

Dział ten obejmuje:
a) usługi magazynowania i przechowywania towarów,
b) usługi wspomagające transport lądowy, w tym rurociągowy, wodny i powietrzny, np. usługi terminali pasażerskich i przeładunkowych dla wszystkich typów transportu (łącznie z przeładunkiem w portach), usługi przeładunku bagażu w portach lotniczych, terminalach autobusowych, kolejowych i przy autostradach,
c) usługi związane z działalnością autostrad i dróg, użytkowaniem mostów i tuneli, usługi parkingowe, usługi holowania w transporcie lądowym,
d) usługi maklerów okrętowych, spedycji, pomocy nawigacyjnej oraz kontroli ruchu lotniczego,
e) usługi w zakresie eksploatacji portów i dróg wodnych, usługi związane z cumowaniem statków wszystkich typów, usługi pilotowania oraz ratownictwa wodnego i ściągania z mielizn (prowadzone na morzu, wodach przybrzeżnych i śródlądowych).

Wiersz 49. (Dział 53) USŁUGI POCZTOWE I KURIERSKIE

Dział ten obejmuje:
a) zbieranie korespondencji i przesyłek o charakterze pocztowym, ich przewóz oraz doręczenie adresatom w kraju i za granicą,
b) usługi dzierżawienia skrzynek pocztowych,
c) zakup znaczków pocztowych.

Wiersz 50. (Dział 55) USŁUGI ZWIĄZANE Z ZAKWATEROWANIEM

Dział ten obejmuje:
a) usługi w zakresie noclegów i usług towarzyszących wliczone w cenę rachunku za nocleg, świadczone przez hotele, motele, pensjonaty, centra odnowy biologicznej i inne obiekty hotelowe,
b) usługi hotelarskie i towarzyszące wliczone w cenę rachunku za nocleg świadczone przez kempingi, domy wycieczkowe, schroniska (w tym młodzieżowe) oraz inne miejsca krótkotrwałego zakwaterowania,
c) usługi wynajmu umeblowanych lokali krótkotrwałego zakwaterowania takich, jak: pokoje gościnne, kwatery wiejskie, domki letniskowe, apartamenty,
d) usługi świadczone przez domy studenckie, internaty i bursy szkolne, hotele pracownicze i bloki mieszkalne,
e) usługi oferowania miejsc sypialnych w wagonach kolejowych i w pozostałych środkach transportu.

Wiersz 51. (Dział 56) USŁUGI ZWIĄZANE Z WYŻYWIENIEM

Dział ten obejmuje:
a) usługi gastronomiczne restauracji i pozostałych placówek gastronomicznych,
b) usługi przygotowywania i dostarczania żywności dla odbiorców zewnętrznych (katering), w oparciu o zawartą z klientem umowę,
c) usługi stołówkowe,
d) usługi gastronomiczne świadczone dla przedsiębiorstw transportowych oraz pozostałe świadczone w oparciu o zawartą z klientem umowę,
e) usługi przygotowywania i podawania napojów do konsumpcji na miejscu.

Wiersz 52. (Dział 58) USŁUGI ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ WYDAWNICZĄ

Dział ten obejmuje:
a) usługi związane z wydawaniem książek, gazet, czasopism i pozostałych periodyków i innych publikacji i wyrobów drukowanych,
b) usługi związane z wydawaniem oprogramowania.

Działalność wydawnicza obejmuje nabywanie praw autorskich do treści publikacji oraz udostępnianie tej treści społeczeństwu poprzez wydawanie i rozpowszechnianie jej w różnych formach (z wyłączeniem wydawania filmów).

Wiersz 53. (Dział 59) USŁUGI ZWIĄZANE Z PRODUKCJĄ FILMÓW, NAGRAŃ WIDEO, PROGRAMÓW TELEWIZYJNYCH, NAGRAŃ DŹWIĘKOWYCH I MUZYCZNYCH

Dział ten obejmuje:
a) usługi związane z produkcją filmów (łącznie z reklamowymi i promocyjnymi), nagrań wideo i programów telewizyjnych,
b) usługi postprodukcyjne związane z filmami, nagraniami wideo i programami telewizyjnymi (np.: montaż filmowy, kopiowanie, zmiana formatu i zapisu, korekta koloru i cyfrowe odnawianie, efekty wizualne, animacja, wykonywanie napisów czołowych i końcowych, tytułów, tworzenie i montaż dźwięku i inne),
c) usługi związane z dystrybucją filmów, nagrań wideo i programów telewizyjnych,
d) usługi związane z projekcją filmów,
e) usługi w zakresie nagrań dźwiękowych i muzycznych: usługi związane z produkcją oryginalnych wzorcowych nagrań dźwiękowych wykonywanych w studio lub innym miejscu oraz ich wydawanie, promowanie i dystrybucja, włączając produkcję programów radiofonicznych i usługi wydawania nut.

Wiersz 54. (Dział 60) USŁUGI ZWIĄZANE Z NADAWANIEM PROGRAMÓW OGÓLNODOSTĘPNYCH I ABONAMENTOWYCH

Dział ten obejmuje:
a) usługi nadawania programów radiofonicznych,
b) usługi nadawania programów telewizyjnych ogólnodostępnych i abonamentowych.

Wiersz 55. (Dział 61) USŁUGI TELEKOMUNIKACYJNE

Dział ten obejmuje:
a) usługi w zakresie telekomunikacji stacjonarnej i ruchomej: usługi transmisji głosu, danych, tekstu, dźwięku i obrazu, usługi połączeń poprzez sieć telekomunikacji stacjonarnej i ruchomej z innymi sieciami, usługi udostępniania Internetu, usługi radia i telewizji kablowej, usługi udostępniania programów radiowych i telewizyjnych za pomocą sieci telekomunikacji ruchomej,
b) usługi w zakresie telekomunikacji satelitarnej,
c) pozostałe usługi telekomunikacyjne.

Wiersz 56. (Dział 62) USŁUGI ZWIĄZANE Z OPROGRAMOWANIEM I DORADZTWEM W ZAKRESIE INFORMATYKI I USŁUGI POWIĄZANE

Dział ten obejmuje:
a) usługi związane z projektowaniem, programowaniem i rozwojem oprogramowania i technologii informatycznych dla sieci i systemów komputerowych,
b) usługi związane z doradztwem w zakresie typu i konfiguracji sprzętu komputerowego i związanego z tym oprogramowania,
c) usługi związane z zarządzaniem siecią i systemami informatycznymi,
d) usługi instalowania komputerów i urządzeń peryferyjnych,
e) pozostałe usługi w zakresie technologii informatycznych i komputerowych, gdzie indziej niesklasyfikowane.

Wiersz 57. (Dział 63) USŁUGI W ZAKRESIE INFORMACJI

Dział ten obejmuje:
a) usługi przetwarzania danych; usługi zarządzania stronami internetowymi (hosting); usługi w zakresie udostępniania oprogramowania użytkowego oraz pozostałe usługi związane z zapewnieniem infrastruktury dla technologii informatycznych i komputerowych,
b) usługi przesyłania strumieni audiowizualnych przez Internet,
c) usługi portali internetowych,
d) pozostałe usługi w zakresie informacji: usługi agencji informacyjnych dla mediów drukowanych i audiowizualnych oraz inne, gdzie indziej niesklasyfikowane.

Wiersz 58. (Dział 64) USŁUGI FINANSOWE, Z WYŁĄCZENIEM UBEZPIECZEŃ I FUNDUSZÓW EMERYTALNYCH

Dział ten obejmuje:
a) opłaty manipulacyjne i prowizje pobierane przez banki (z wyjątkiem prowizji od kredytów),
b) opłaty dzierżawne pobierane przez przedsiębiorstwa zajmujące się leasingiem finansowym.

Wiersz 59. (Dział 66) USŁUGI WSPOMAGAJĄCE USŁUGI FINANSOWE ORAZ UBEZPIECZENIA I FUNDUSZE EMERYTALNE

Dział ten obejmuje:
a) prowizje od operacji papierami wartościowymi pobierane przez biura maklerskie,
b) prowizje płacone przy wymianie walut w kantorach wymiany walut,
c) prowizje pobierane przez jednostki pośrednictwa finansowego z tytułu udzielania doradztwa finansowego i doradztwa w zakresie obrotu papierami wartościowymi,
d) prowizje pobierane przez towarzystwa funduszy powierniczych związane z zarządzaniem funduszami powierzonymi.

Wiersz 60. (Dział 68) USŁUGI ZWIĄZANE Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI

Dział ten obejmuje:
a) czynsze i opłaty za wynajem lub dzierżawę budynków i lokali mieszkalnych i niemieszkalnych,
b) opłaty za pośrednictwo w wynajmie budynków i lokali mieszkalnych i niemieszkalnych,
c) opłaty za pośrednictwo w sprzedaży budynków mieszkalnych i niemieszkalnych łącznie z gruntem, terenów pod zabudowę mieszkalną i niemieszkalną,
d) usługi zarządzania (administrowania) nieruchomościami mieszkalnymi i niemieszkalnymi (łącznie z usługami w zakresie wyceny).

Wiersz 61. (Dział 69) USŁUGI PRAWNE, RACHUNKOWO--KSIĘGOWE I DORADZTWA PODATKOWEGO

Dział ten obejmuje:
a) usługi w zakresie doradztwa prawnego i reprezentacji w postępowaniu sądowym i ustawowym, doradztwo w zakresie patentów, praw autorskich i pozostałych praw własności intelektualnej, doradztwo w sporządzaniu dokumentów prawnych oraz informacji prawnej, pozostałe,
b) usługi rachunkowo-księgowe i w zakresie audytu finansowego, sporządzania i weryfikacji sprawozdań i bilansów finansowych, kontroli ksiąg, szacowania wartości, sporządzania listy płac, usługi doradztwa podatkowego.

Wiersz 62. (Dział 70) USŁUGI FIRM CENTRALNYCH (HEAD OFFICES); USŁUGI DORADZTWA ZWIĄZANE Z ZARZĄDZANIEM

Dział ten obejmuje:
a) usługi firm centralnych (head offices) i holdingów, z wyłączeniem holdingów finansowych,

b) usługi doradztwa związane z zarządzaniem: usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji, usługi doradztwa związane z zarządzaniem strategicznym, finansami (z wyłączeniem podatków), rynkiem, zasobami ludzkimi, produkcją i inne usługi doradztwa związane z zarządzaniem,
c) usługi zarządzania procesami gospodarczymi i pozostałe usługi zarządzania projektami, z wyłączeniem projektów budowlanych,
d) pozostałe usługi doradztwa związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Wiersz 63. (Dział 71) USŁUGI ARCHITEKTONICZNE I INŻYNIERSKIE; USŁUGI W ZAKRESIE BADAŃ I ANALIZ TECHNICZNYCH

Dział ten obejmuje:
a) usługi architektoniczne w zakresie projektowania budynków, usługi planowania urbanistycznego, usługi architektonicznego kształtowania krajobrazu i doradztwo w tym zakresie,
b) usługi w zakresie inżynierii, tj. usługi doradztwa technicznego, usługi projektowania technicznego: budynków, obiektów energetycznych, obiektów związanych z transportem, obiektów związanych z gospodarowaniem odpadami, instalacji wodno-kanalizacyjnych i systemów odwadniających, procesów przemysłowych i produkcyjnych, systemów telekomunikacyjnych i nadawczych oraz pozostałych przedsięwzięć; usługi kierowania przedsięwzięciami związanymi z obiektami budowlanymi i inżynierii lądowej i wodnej,
c) usługi geologiczne, geofizyczne i pokrewne w zakresie poszukiwań oraz usługi doradztwa,
d) usługi w zakresie badań i analiz technicznych: składu i czystości substancji, właściwości fizycznych, parametrów mechanicznych i elektrycznych zintegrowanych systemów, przeglądów technicznych pojazdów i inne.

Wiersz 64. (Dział 72) USŁUGI W ZAKRESIE BADAŃ NAUKOWYCH I PRAC ROZWOJOWYCH

Dział ten obejmuje badania naukowe, prace eksperymentalne, rozwojowe i inne usługi badawczo-rozwojowe we wszystkich dziedzinach nauk. Zalicza się tu następujące rodzaje działalności:
– badania podstawowe, czyli prace teoretyczne i doświadczalne mające na celu zdobycie nowej wiedzy,
– badania stosowane, czyli prace naukowe ukierunkowane na konkretne zastosowania praktyczne,
– prace rozwojowe ukierunkowane przede wszystkim na wyprodukowanie nowych wyrobów, zastosowanie nowych procesów technologicznych lub na doskonalenie stosowanych wyrobów i procesów technologicznych.

Wiersz 65. (Dział 73) USŁUGI REKLAMOWE; USŁUGI BADANIA RYNKU I OPINII PUBLICZNEJ

Dział ten obejmuje:
a) usługi reklamowe świadczone przez agencje reklamowe, usługi związane z reprezentowaniem mediów (pośrednictwo w sprzedaży i odsprzedaży miejsca lub czasu na cele reklamowe),
b) usługi badania rynku (badania/sondaże, inne niż sondaże wykorzystujące już istniejące informacje pochodzące z różnych źródeł i pozostałe) oraz usługi badania opinii publicznej.

Wiersz 66. (Dział 74) POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA

Dział ten obejmuje:
a) usługi w zakresie specjalistycznego projektowania wnętrz i dekoracji, projektowania przemysłowego i pozostałego specjalistycznego projektowania,
b) usługi fotograficzne: płyty i filmy fotograficzne naświetlone, inne niż kinematograficzne, usługi fotograficzne specjalistyczne (np.: fotografia portretowa, reklamowa, zdjęcia lotnicze, fotografia lub zapisy wideo takich wydarzeń, jak śluby, wesela, pokazy mody, zawody itp.), usługi obróbki zdjęć, odnawiania i retuszowania fotografii i inne, gdzie indziej niesklasyfikowane,
c) usługi tłumaczeń pisemnych i ustnych,
d) pozostałe usługi profesjonalne, naukowe i techniczne, gdzie indziej niesklasyfikowane, np.: usługi związane z kontrolą dokumentów przewozowych i informacją dotyczącą stawek za fracht, usługi pośrednictwa komercyjnego i wyceny (z wyłączeniem wyceny nieruchomości i ubezpieczeń), usługi doradztwa w sprawach środowiska naturalnego, bezpieczeństwa, usługi meteorologiczne i inne usługi doradztwa naukowego i technicznego, gdzie indziej niesklasyfikowane.

Wiersz 67. (Dział 75) USŁUGI WETERYNARYJNE

Dział ten obejmuje usługi weterynaryjne dla zwierząt domowych i gospodarskich.

Wiersz 68. (Dział 77) USŁUGI WYNAJMU I DZIERŻAWY

Dział ten obejmuje:
a) usługi wynajmu i dzierżawy samochodów osobowych oraz innych środków transportu lądowego, bez kierowcy,
b) usługi wynajmu i dzierżawy środków transportu wodnego, bez załogi,
c) usługi wynajmu i dzierżawy środków transportu lotniczego, bez pilota,
d) usługi wynajmu i dzierżawy maszyn i urządzeń rolniczych, bez obsługi,
e) usługi wynajmu i dzierżawy maszyn i urządzeń budowlanych oraz inżynierii lądowej i wodnej, w tym także maszyn i urządzeń burzących, bez obsługi,
f) usługi wynajmu i dzierżawy maszyn i urządzeń biurowych (włączając komputery), bez obsługi,
g) usługi wypożyczania i dzierżawy artykułów użytku osobistego i domowego,
h) usługi wynajmu i dzierżawy pozostałych maszyn i urządzeń oraz dóbr materialnych, gdzie indziej niesklasyfikowanych, bez obsługi (np.: pojazdów szynowych, kontenerów, motocykli, przyczep kempingowych i samochodów z częścią mieszkalną, sprzętu telekomunikacyjnego i innych),
i) usługi dzierżawy własności intelektualnej i podobnych produktów, z wyłączeniem prac chronionych prawem autorskim (np.: dzierżawa praw do korzystania z efektów prac badawczo-rozwojowych, dzierżawa praw do korzystania ze znaków towarowych i franczyzy, dzierżawa praw do badania i oceny minerałów i inne).

Wiersz 69. (Dział 78) USŁUGI ZWIĄZANE Z ZATRUDNIENIEM

Dział ten obejmuje usługi pośrednictwa pracy i dostarczania personelu.

Wiersz 70. (Dział 79) USŁUGI ŚWIADCZONE PRZEZ ORGANIZATORÓW TURYSTYKI, POŚREDNIKÓW I AGENTÓW TURYSTYCZNYCH ORAZ POZOSTAŁE USŁUGI W ZAKRESIE REZERWACJI I USŁUGI Z NIĄ ZWIĄZANE

Dział ten obejmuje:
a) usługi świadczone przez organizatorów turystyki,
b) usługi świadczone przez pośredników i agentów turystycznych w zakresie rezerwacji biletów, zakwaterowania, rejsów wycieczkowych i wycieczek zorganizowanych,
c) usługi związane z promowaniem turystyki i informacją turystyczną, usługi pilotów wycieczek i przewodników turystycznych,
d) pozostałe usługi w zakresie rezerwacji, gdzie indziej niesklasyfikowane (np.: centrów konferencyjnych i hal wystawienniczych, biletów wstępu na imprezy rekreacyjne, rozrywkowe i sportowe i inne).

Wiersz 71. (Dział 80) USŁUGI DETEKTYWISTYCZNE I OCHRONIARSKIE

Dział ten obejmuje usługi ochroniarskie łącznie z obsługą systemów bezpieczeństwa oraz usługi detektywistyczne.

Wiersz 72. (Dział 81) USŁUGI ZWIĄZANE Z UTRZYMANIEM PORZĄDKU W BUDYNKACH I ZAGOSPODAROWANIEM TERENÓW ZIELENI

Dział ten obejmuje:
a) usługi pomocnicze związane z utrzymaniem porządku,
b) usługi sprzątania budynków i obiektów przemysłowych,
c) usługi w zakresie pozostałego sprzątania i czyszczenia, np.: dezynsekcji i tępienia szkodników, zamiatania śmieci, usuwania śniegu i inne,
d) usługi związane z zagospodarowaniem terenów zieleni.

Wiersz 73. (Dział 82) USŁUGI ZWIĄZANE Z ADMINISTRACYJNĄ OBSŁUGĄ BIURA I POZOSTAŁE USŁUGI WSPOMAGAJĄCE PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Dział ten obejmuje:

a) usługi związane z codzienną administracyjną obsługą biura, włączając usługi wspomagające (np.: usługi wykonywania fotokopii, przygotowywania dokumentów, sporządzania list adresowych i obsługa poczty, włączając pocztę elektroniczną i inne),
b) usługi centrów telefonicznych (call center),
c) usługi związane z organizacją kongresów, targów i wystaw,
d) usługi wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej, gdzie indziej niesklasyfikowane, np.: usługi świadczone przez agencje inkasa i biura kredytowe, usługi związane z pakowaniem, usługi sporządzania stenotypii i protokołów, usługi przyjmowania telefonów i inne wspomagające działalność komercyjną.

Wiersz 74. (Z działu 84 - grupa 84.1 i 84.2) USŁUGI ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ I OBRONY NARODOWEJ

Wiersz ten obejmuje:

a) usługi ustawodawcze i wykonawcze prowadzone przez centralne i naczelne organy administracji państwowej, terenowe organy administracji rządowej i organy samorządowe w zakresie sprawowania funkcji wewnętrznej państwa w sferze finansowej, podatkowej, gospodarczej, kulturalnej, edukacji, ochrony zdrowia i pozostałej socjalnej,
b) usługi związane ze sprawowaniem funkcji zewnętrznych państwa w sferze spraw zagranicznych i obronnych,
c) usługi w sferze ochrony bezpieczeństwa państwa oraz porządku i bezpieczeństwa publicznego,
d) usługi wymiaru sprawiedliwości łącznie z wykonywaniem wyroków sądowych, z wyłączeniem usług komorników,
e) usługi państwowej i ochotniczej straży pożarnej, zwalczanie powodzi i innych klęsk żywiołowych, ratowanie życia w górach i na otwartych wodach.

Wiersz 75. (Dział 85) USŁUGI W ZAKRESIE EDUKACJI

Dział ten obejmuje:

a) usługi w zakresie przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych (liceów, techników, zasadniczych szkół zawodowych, szkół policealnych) i szkół wyższych,
b) usługi w zakresie szkolnictwa dla dorosłych oraz innych form kształcenia,
c) usługi zakładów kształcenia nauczycieli i kolegiów pracowników służb społecznych.

Wiersz 76. (Działy 86, 87, 88) USŁUGI W ZAKRESIE OPIEKI ZDROWOTNEJ I POMOCY SPOŁECZNEJ

Działy te obejmują usługi w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego oraz usługi pomocy społecznej.

Wiersz 77. (Dział 90) USŁUGI KULTURALNE I ROZRYWKOWE

Dział ten obejmuje:

a) usługi artystów wykonawców,
b) usługi produkcji i wystawiania, promocji i organizacji widowisk artystycznych oraz pozostałe usługi wspomagające wystawianie widowisk artystycznych,
c) usługi w zakresie artystycznej i literackiej działalności twórczej,
d) usługi związane z działalnością obiektów kulturalnych.

Wiersz 78. (Dział 91) USŁUGI BIBLIOTEK, ARCHIWÓW, MUZEÓW ORAZ POZOSTAŁE USŁUGI W ZAKRESIE KULTURY

Dział ten obejmuje:

a) usługi świadczone przez biblioteki, archiwa, muzea,
b) usługi związane z działalnością historycznych miejsc i budynków oraz podobnych atrakcji turystycznych,
c) usługi związane z działalnością ogrodów botanicznych i zoologicznych oraz obszarów i obiektów ochrony przyrody (włączając ochronę dzikiej przyrody).

Wiersz 79. (Dział 92) USŁUGI ZWIĄZANE Z GRAMI LOSOWYMI I ZAKŁADAMI WZAJEMNYMI

Dział ten obejmuje usługi związane z działalnością obiektów, takich jak: kasyna, sale do gry w bingo, terminale do gier wideo oraz usługi związane z grami losowymi.

Wiersz 80. (Dział 93) USŁUGI ZWIĄZANE ZE SPORTEM, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ

Dział ten obejmuje:

a) usługi związane z działalnością obiektów sportowych, klubów sportowych, obiektów służących poprawie kondycji fizycznej,
b) usługi związane z promowaniem imprez sportowych i rekreacyjnych, usługi świadczone przez sportowców, usługi wspomagające działalność związaną ze sportem i rekreacją,
c) usługi świadczone przez wesołe miasteczka i parki rozrywki,
d) pozostałe usługi związane z rozrywką i rekreacją (np.: usługi związane z działalnością parków rekreacyjnych, plaż, miejsc do tańczenia, pokazami ogni sztucznych, przedstawieniami „światło i dźwięk" i inne gdzie indziej niesklasyfikowane).

Wiersz 81. (Dział 94) USŁUGI ŚWIADCZONE PRZEZ ORGANIZACJE CZŁONKOWSKIE

Dział ten obejmuje składki, wpłaty oraz należności płacone na rzecz:

a) organizacji komercyjnych (federacji i stowarzyszeń) i pracodawców, których podstawą jest działalność informacyjna, reprezentowanie interesów członków przed instytucjami rządowymi itp.,
b) organizacji profesjonalnych, których członkowie są zainteresowani w konkretnej dyscyplinie naukowej lub też są przedstawicielami takich samych zawodów i stowarzyszeń kulturalnych.

Wiersz 82. (Dział 95) USŁUGI NAPRAWY I KONSERWACJI KOMPUTERÓW I ARTYKUŁÓW UŻYTKU OSOBISTEGO I DOMOWEGO

Dział ten obejmuje:

a) usługi naprawy i konserwacji komputerów i urządzeń peryferyjnych oraz sprzętu telekomunikacyjnego,
b) usługi naprawy i konserwacji artykułów użytku osobistego i domowego: elektronicznego sprzętu powszechnego użytku, urządzeń gospodarstwa domowego oraz sprzętu użytku domowego i ogrodniczego, obuwia i wyrobów skórzanych, odzieży, mebli i wyposażenia domowego, zegarów i zegarków, biżuterii, rowerów, instrumentów muzycznych, sprzętu sportowego i innych, gdzie indziej niesklasyfikowanych.

Wiersz 83. (Dział 96) POZOSTAŁE USŁUGI INDYWIDUALNE

Dział ten obejmuje:

a) usługi prania, czyszczenia, prasowania, farbowania i barwienia wszelkiego rodzaju odzieży, wyrobów włókienniczych i futrzarskich, niestanowiące integralnej części procesu produkcji,
b) usługi fryzjerskie i kosmetyczne,
c) usługi pogrzebowe i kremacyjne oraz usługi związane z pielęgnacją grobów,
d) usługi świadczone przez łaźnie, sauny, solaria, salony masażu i podobne usługi mające na celu poprawę samopoczucia i kondycji fizycznej,
e) usługi astrologów, czyścibutów, portierów i pozostałe usługi, gdzie indziej niesklasyfikowane.